

خبرنامه

پژوهشکده سیاست‌گذاری شریف

سال ۳، شماره ۳، پیاپی ۱۱

دو ماهنامه مرداد و شهریور

فهرست مطالب

دیباچه	۱
یادداشت‌ها	۲
آیا کسب درآمد از طریق فرهنگ امکان‌پذیر است؟	۲
ایجاد شرکت‌های مشاور فرهنگی-اجتماعی: گشاینده گره پیوست‌نگاری	۳
بخش معدن! ناکام اما همچنان امیدوار	۳
الگوهای نوین توسعه کسب و کارهای خانگی	۴
بررسی عملکرد آبی وزارت نیرو در دولت سیزدهم؛ ترجیح انتقال آب بر مدیریت مصرف	۵
صنایع خلاق، صنایع اشتغال آفرین؛ فرصت ویژه برای فعال‌سازی جمعیت غیرفعال	۶
چندرسانه‌ای	۷
دولت کیف پول معدنی می‌خواهد	۷
پاس گل ایران به ترکیه	۷
نشست‌ها	۸
نشست «چرا در بهینه‌سازی انرژی ناموفقیم؟»	۸
رویداد «جمع‌سپاری مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها»	۹
نشست «فرهنگ و فراغت؛ آسیب‌شناسی الگوهای فراغتی در ایران»	۱۰
سلسله رویدادهای هوش مصنوعی و صنایع خلاق	۱۲
رویداد «هوش مصنوعی و صنعت انیمیشن»	۱۲
رویداد «هوش مصنوعی و اقتصاد خلاق»	۱۵
رویداد «هوش مصنوعی و صنعت بازی‌های ویدیویی»	۱۶
انتشارات	۱۷
گزارش آماری هزینه‌کرد مد و پوشاک ایرانیان ۱۳۹۶-۱۴۰۱	۱۷
طرح «ارتقاء تاب‌آوری ملی و رقابت‌پذیری بین‌المللی»	۱۸
انتشار مقاله علمی-پژوهشی	۱۹
انتشار نشریه علمی سیاست‌نامه علم و فناوری	۲۰

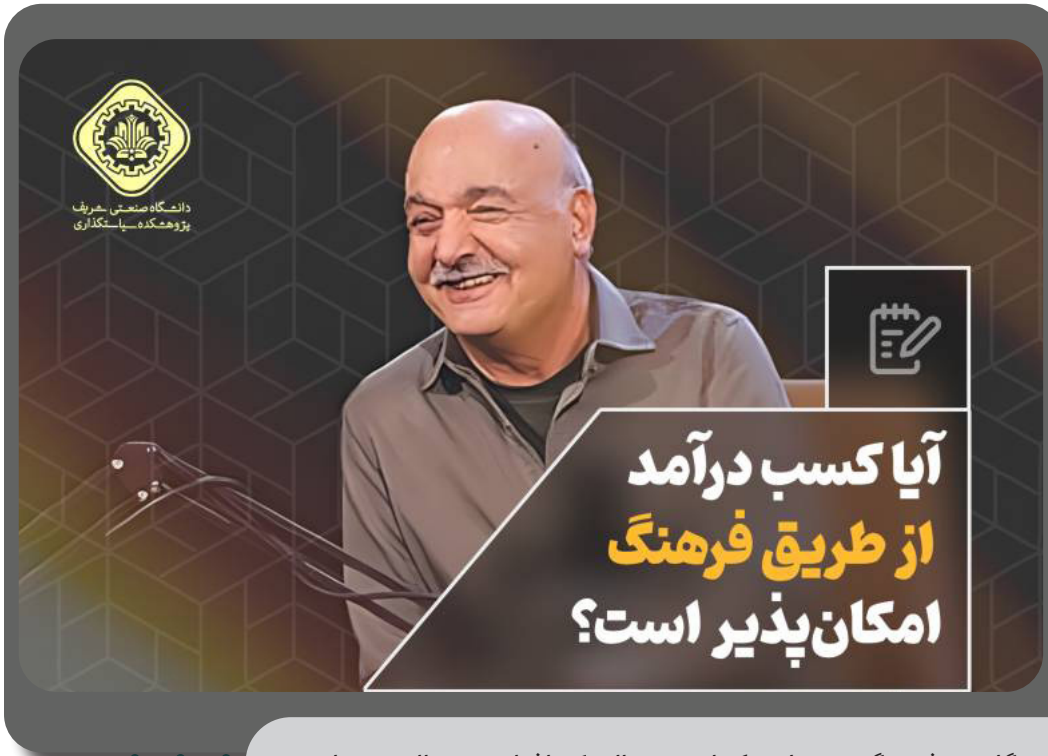
پژوهشکده سیاست‌گذاری شریف، با کمال تأسف و تأثر، خبر شهادت سردار بزرگ اسلام و مقاومت، سید حسن نصرالله، را که موجب اندوه فراوان امت اسلام و دوستداران جبهه مقاومت گشته را تسلیت می‌گوید. ایشان که عمر خویش را وقف مبارزه با امپریالیسم و ظلم و استکبار نمود، الگویی بی‌بدیل از شجاعت، ایثار و پایبندی به ارزش‌های مقاومت بوده است. شهادت این شخصیت برجسته، ضایعه‌ای جبران‌ناپذیر برای جهان اسلام و همه آزادمردان جهان محسوب می‌شود. این پژوهشکده ضمن عرض تسلیت به مقام معظم رهبری، خانواده محترم ایشان، دوستداران جبهه مقاومت و ملت شریف لبنان، از خداوند متعال برای آن شهید والامقام، علو درجات و برای بازماندگان صبر جمیل مسئلت می‌نماید.

پژوهشکده سیاست‌گذاری شریف بر این باور است که با رویکردی پژوهش‌محور می‌توان به راهکارهای پایدار برای چالش‌های پیچیده‌ی کشور دست یافت. این پژوهشکده با اتکا به دانش روز و نوآوری در حوزه سیاست‌گذاری، در جهت بهبود شرایط اقتصادی و اجتماعی ایران گام برمی‌دارد. رویکرد این پژوهشکده مبتنی بر دانش و شواهد و هدف آن ارائه راهکارهای عملی برای ایجاد تغییرات ساختاری در اقتصاد و حکمرانی است. با هدف کاهش شکاف موجود در توزیع قدرت و منابع، پژوهشکده سیاست‌گذاری شریف بر این باور است که با اصلاح این نابرابری میان بازیگران خصوصی و عمومی، این امر منجر به ایجاد جامعه‌ای با پایداری بیشتر و تحرک اجتماعی بالاتر خواهد شد. این تحول شامل بهبود ساختاری بنگاه‌ها، بازطراحی نظام حکمرانی، احیای نهادهای مردمی، و بازاندیشی نقش دولت می‌شود. با همکاری فعالان اجتماعی و سیاست‌گذاران، پژوهشکده سیاست‌گذاری شریف مصمم به ایجاد آینده‌ای بهتر با تأکید بر عدالت و پیشرفت پایدار و همه‌جانبه خواهد بود.

**امیدواریم که این خبرنامه مورد توجه شما قرار گیرد.
با احترام
پژوهشکده سیاست‌گذاری شریف**

پاییز ۱۴۰۳

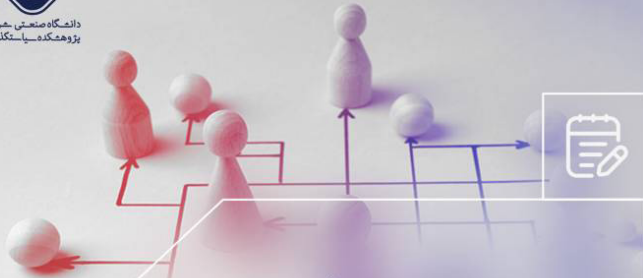
هنر به‌طور سنتی به عنوان حوزه‌ای نخبگانی و فرهنگ به مثابه یک امر متعالی که افراد به دنبال دستیابی به آن هستند، شناخته می‌شود. اما، ظهور مفهوم خلاقیت به عنوان یک ویژگی بنیادین و جداناپذیر از انسان به شکل اساسی در پیوند دادن فرهنگ و هنر با اقتصاد اثرگذار بوده است. این موضوع، موجب شد که فرهنگ و هنر از حالت صرفاً ارزشمند و مقدس و یا نخبگانی خارج شده و به عنوان یک عنصر فعال در اقتصاد تبدیل شوند. در سال ۱۹۹۷، کریس اسمیت، رئیس وزارتخانه تازه تأسیس فرهنگ، رسانه و ورزش بریتانیا (DCMS) با چالش تأیید بودجه وزارتخانه خود از خزانه‌داری مواجه شد. اسمیت که مسئول کوچک‌ترین بخش دولتی بود، می‌بایست مقامات خزانه‌داری را متقاعد می‌کرد تا روند کاهشی دو دهه‌ای در بودجه هنر و فرهنگ را معکوس کند. تیم تحقیقاتی او پیشنهاد دادند بخش فرهنگی به «صنایع خلاق» تغییر نام یابد. این تغییر عنوان، واژه «خلاقیت» را که دموکراتیک‌تر، مدرن‌تر و پویاتر بود به جای واژه‌ی نخبگانی فرهنگ قرار داد. پس از آن، به‌طور رسمی، بخش فرهنگی به عنوان یک «صنعت» امکان آن را پیدا کرد با اطمینان بیشتری نشان دهد که از نظر اقتصادی مولد است. «صنایع خلاق» به فرهنگ و هنر یک ارتباط سیاسی جدید و قدرتمند بخشید. سیاستی که به‌نظر می‌رسید دری را برای نفوذ و دسترسی به منابع سیاسی می‌گشود. علاوه بر این، صنایع خلاق مشاغلی را جایگزین شغل‌های از دست‌رفته در بخش تولید فراهم می‌کرد. همچنین با پیوند دادن بخش فرهنگی به «اقتصاد دانش‌بنیان» که آن هم مفهومی نوظهور است، چشم‌اندازهای جذابی برای تحرک اجتماعی و کار معنادار فراتر از اقتصاد سنتی کارخانه محور ارائه شد.

شایان ذکر است که اصطلاح صنایع خلاق در سال‌های آغازین دهه ۱۹۹۰، نخستین بار در استرالیا به‌وجود آمد. در آن زمان دولت‌مردان استرالیا یک چشم‌انداز بلندمدت برای کشورشان تدوین نموده بودند که طی آن ملت استرالیا باید به یک ملت خلاق تبدیل می‌شد که تکیه‌گاه اقتصادی آن صنایع خلاق بود. این صنایع بر پایه خلاقیت فردی یا جمعی انسان استوار بوده و جزء اصلی و عمده آن، صنایع فرهنگی است. دولت‌ها به‌جای استفاده از عبارت «صنایع فرهنگی» که یادآور مباحث منفی «صنعت فرهنگی» است ترجیح دادند از اصطلاح «صنایع خلاق» استفاده کنند تا از ایجاد بحث‌های سیاسی و فرهنگی پیرامون آن جلوگیری شود. مفهوم «صنعت فرهنگی» نخستین بار توسط مکتب فرانکفورت مطرح شد. متفکران این مکتب بر این باور بودند که تجاری‌سازی فرهنگ به معنی تولید انبوه محصولات فرهنگی مانند فیلم‌های سینمایی یا موسیقی و صرفاً با هدف سرگرم‌سازی مردم منجر به ابتدال فرهنگی خواهد شد.

[مطالعه متن کامل یادداشت](#)

دانشگاه صنعتی شریف
پژوهشکده سیاست‌گذاری

ایجاد شرکت‌های مشاور فرهنگی - اجتماعی گشاینده گره پیوست‌نگاری

نویسنده: محمد امین شفیع‌خانی
پژوهشگر اندیشکده حرف

یادداشت

گره بیست ساله پیوست‌نگاری فرهنگی در ایران سرانجام چگونه باز خواهد شد؟ این یکی از کلیدی‌ترین پرسش‌هایی است که اذهان دغدغه‌مندان حوزه فرهنگ را به خود مشغول کرده است. در این یادداشت پاسخ این پرسش را در دل یک نهادسازی و جامعه‌پردازی از جنس نهادهای کنشگر میانجی می‌جویم: ایجاد مجموعه‌ای از عوامل یا شرکت‌های مجاز به پیوست‌نگاری فرهنگی - اجتماعی که پیش‌شان گشودن این گره و مستعد رفع انسداد موجود در این حوزه هستند. شرکت‌هایی که هرچند کارویژه پیوست‌نگاری فرهنگی - اجتماعی را پی می‌گیرند اما می‌توان وظایف آنها را ذیل عنوان فراگیرنده‌تر «شرکت‌های مشاور فرهنگی - اجتماعی» تعریف نمود.

[مطالعه متن کامل یادداشت](#)

بخش معدن؛ ناکام اما همچنان امیدوار

سجاد رفیع

ایران با در اختیار داشتن حدود ۷ درصد از ذخایر معدنی جهان در زمره کشورهای دارای پتانسیل بسیار بالا در این حوزه است. کشوری که با قرارگرفتن روی کمر بند فلز زایی آلپ-همیمالیا (بیش از ۱۵ درصد از ذخایر معدنی جهان بر روی این کمر بند قرار دارد)، دارای ۳۵ محیط مستعد کانه‌زایی، ۸۹ تیپ ماده معدنی شناخته‌شده و ۸۰ نوع از انواع مختلف مواد معدنی است، با این حال شواهد موجود حاکی از ناکامی کشور در فعال‌سازی و استفاده بهینه از بخش قابل‌توجهی از این ظرفیت است. همچنین معادن فعال در کشور نیز به دلیل انباشت سیاست‌های نادرست طی دهه‌های گذشته، با مخاطرات و چالش‌های بسیاری مواجه هستند. بخش معدن که می‌توانست در نقش یکی از موتورهای اصلی رشد و توسعه اقتصادی کشور ظاهر شود، فرسنگ‌ها از وضعیت مطلوب فاصله دارد. در همین رابطه، در ادامه به توضیح برخی از مهم‌ترین چالش‌های موجود بر سر راه توسعه بخش معدن کشور خواهیم پرداخت.

[مطالعه متن کامل یادداشت](#)

سجاد رفیع، پژوهشگر ارشد
اندیشکده کسب و کار
پژوهشکده سیاست‌گذاری
دانشگاه صنعتی شریف

بخش معدن؛ ناکام اما همچنان امیدوار

انجمن توسعه کسب و کار

دانشگاه صنعتی شریف
پژوهشکده سیاست‌گذاری

در سال های اخیر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی متولی اصلی ساماندهی مشاغل خانگی معرفی شده است. در حالی که نهادهای دیگری نیز در انجام و پیاده سازی طرح های توسعه کسب و کارهای خانگی در حمایت از افراد کم بضاعت، زنان سرپرست خانوار و خانواده زندانیان فعالیت دارند. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است در کنار تسهیل مالی و خدمات اقتصادی، با چشم اندازی بلندمدت جهت سیاست گذاری در این حوزه بکوشد و با استفاده از ظرفیت سایر نهادهای دولتی و غیردولتی مرتبط و یادگیری از تجارب و الگوهای داخلی و بین المللی بتواند بهترین مداخله را در امر توسعه مشاغل خانگی انجام دهد. ازاین رو در این طرح پژوهشی به مطالعه الگوهای داخلی و بین المللی توسعه مشاغل خانگی پرداخته شده است و الگوهای داخلی توسعه مشاغل خانگی به تصویر کشیده شده است.

این مطالعه در پژوهشکده سیاست گذاری دانشگاه صنعتی شریف، تحت نظارت نجم الدین یزدی و با همکاری برنامه تانا در سال ۱۴۰۲ انجام شده است.

شناسایی وضع موجود یکی از ارکان اصلی برنامه ریزی است. شناسایی وضع موجود شامل تحلیل محیط داخلی و خارجی، شناسایی نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها و بررسی عملکرد گذشته است. این اطلاعات، پایه‌ای برای تصمیم‌گیری و تعیین اهداف در فرآیند برنامه ریزی فراهم می‌کند.

در زمان پیک اخبار مربوط به بررسی برنامه وزیر پیشنهادی نیرو در دولت چهاردهم، لازم است برنامه‌ای که سه سال پیش از این، از سوی وزیر کنونی نیرو به مجلس شورای اسلامی ارائه و احتمالاً ملاک اقدامات سه سال گذشته این وزارتخانه قرار گرفته، مورد بررسی قرار گیرد.

با وجود اینکه به دلیل گریبانگیری عمومی جامعه به مسئله برق باعث شده است که توجه به حوزه برق بیش از حوزه آب باشد ولی کیست که نداند، آب علاوه بر یک کالای عمومی مورد نیاز جامعه، اهمیتی به مراتب بیشتر از برق برای پایداری سرزمینی ایران دارد. وضعیت کنونی مدیریت منابع آب کشور علاوه بر اینکه بر تأمین نیازهای زیست کنونی عمومی جامعه اثرگذار است، عدم تمهید برنامه‌ها و اقدامات متناسب با اهمیت آن می‌تواند آثار سوء بر پهنه‌های طبیعی کشور اعم از رودخانه‌ها، تالاب‌ها و سایر محیط‌های طبیعی کشور در پی داشته باشد.

برنامه ارائه شده علی‌اکبر محرابیان، وزیر نیروی دولت سیزدهم به مجلس شورای اسلامی در مرداد ۱۴۰۰ در بخش آب، دارای اهداف کمی ۱۰گانه به این شرح بود:

۱. صرفه‌جویی سالانه ۲۰۰ میلیون مترمکعب مصرف آب شرب در سال، از طریق تجهیزات کاهنده مصرف و رفع انشعابات غیرمجاز به میزان سالانه ۱۰۰ هزار فقره
۲. ارتقاء سطح پوشش آب روستایی از ۸۲ درصد فعلی به ۹۰ درصد
۳. اصلاح شبکه‌های آبیاری به میزان ۱۲۵ هزار هکتار و صرفه‌جویی ۲۵۰ میلیون مترمکعب در سال
۴. تأمین آب برای مصارف شرب به میزان ۴۰۰ هزارمترمکعب در شبانه‌روز از منابع غیرمتعارف
۵. تأمین آب برای مصارف صنایع به میزان ۶۰۰ هزارمترمکعب در شبانه‌روز از منابع نامتعارف
۶. بهره‌برداری از ۴۶ طرح جمع‌آوری و تصفیه‌خانه‌های فاضلاب جدید به ظرفیت یک میلیون و ۲۰۰ هزار مترمکعب در شبانه‌روز (وضع فعلی ۲۵۶ تصفیه‌خانه با ظرفیت پنج میلیون و ۸۰۰ هزار مترمکعب در شبانه‌روز)
۷. بازچرخانی پساب صنایع به میزان ۶۰۰ هزار مترمکعب در شبانه‌روز
۸. اصلاح ساختار اقتصاد آب کشور و توسعه مشارکت بخش غیردولتی
۹. اولویت در اجرای برنامه‌های تأمین آب تالاب‌ها و دریاچه‌ها و احیای آن‌ها
۱۰. پیاده‌سازی مصوبات کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی

تاکنون هیچ گزارش عمومی قابل استنادی، در سایت وزارت نیرو، از عملکرد آن وزارتخانه‌ها طی سه سال گذشته، در رابطه با اهداف کمی ارائه شده وزیر در زمان اخذ رأی اعتماد از مجلس شورای اسلامی منتشر نشده است. اما با استفاده از برخی از موارد ذکر شده در مصاحبه‌های وزیر و سایر مدیران این وزارتخانه می‌توان یک جمع‌بندی کلی از عملکرد این وزارتخانه در سه سال گذشته در چارچوب ۱۰ هدفگذاری کمی ارائه شده ایشان به دست آورد.

مهم‌ترین رکن برنامه‌های ششم و هفتم توسعه کشور را در حوزه آب می‌توان رکن تکلیف کاهش مصارف آب در این دو قانون برشمرد. برنامه ششم توسعه که با دوسال تمدید تا پایان سال ۱۴۰۲، ملاک اصلی ارزیابی عملکرد دولت‌ها بوده و از ابتدای سال جاری نیز که برنامه هفتم توسعه مسیر برنامه‌های دولت در پنج سال آتی را روشن می‌سازد، به صراحت بر موضوع کاهش مصرف آب در کشور تأکید داشته و دارند. به نحوی که شاهد هستیم در برنامه ششم توسعه کاهش ۱۱ میلیارد مترمکعبی مصارف (ماده ۳۵) و در برنامه هفتم توسعه نیز کاهش ۱۵ میلیارد مترمکعبی مصارف (ماده ۳۷) تکلیف شده است.

آنچه که از برنامه وزیر نیرو در دولت سیزدهم نیز مشخص است، ایشان در زمان ارائه برنامه بر این نکته نه تنها صحنه گذاشته بلکه در چهار بخش کاهش مصارف بخش کشاورزی در حوزه وظایف وزارت نیرو، کاهش مصارف بخش شرب و کاهش مصارف بخش صنعت از منابع آب متعارف اهداف کمی مشخصی را به مجلس شورای اسلامی ارائه کرده است. به نحوی که برای هر سال متعهد به اعمال کاهش ۲۰۰ میلیون مترمکعب در مصارف آب شرب، ۲۵۰ میلیون مترمکعب کاهش برداشت بخش کشاورزی، ۱۴۶ میلیون مترمکعب جایگزینی منابع نامتعارف با متعارف در تأمین آب شرب و بهداشت در مجموع چهار سال و نهایتاً هم ۴۳۸ میلیون مترمکعب جایگزینی منابع نامتعارف با متعارف و بازچرخانی پساب خود صنایع در مجموع چهار سال شده است. به عبارتی مجموع این چهار تعهد، ناظر به کنترل و کاهش مصرف از منابع آب متعارف کشور به میزان ۵۹۶ میلیون مترمکعب برای هر سال و مجموع ۱۷۸۸ میلیون مترمکعب برای سه سال که از عمر دولت سیزدهم گذشته، خواهد بود.

آنچه در رابطه با یکی از مهمترین تالاب‌های کشور در سه سال گذشته رخ نمایان می‌کند، کاهش نیم‌متری تراز دریاچه ارومیه در طی بازه زمانی سه ساله است. با این مصداق می‌توان عنوان داشت که در این موضوع نیز وزارت نیرو در دولت سیزدهم نتوانسته است کارنامه مورد قبولی از خود در بخش آب به جا بگذارد.

مسئله مهم دوم نیز تعهد وزیر نیرو بر تأمین حقایق محیط زیستی تالاب‌ها در برنامه‌اش است. آنچه در رابطه با یکی از مهمترین تالاب‌های کشور در سه سال گذشته رخ نمایان می‌کند، کاهش نیم‌متری تراز دریاچه ارومیه در طی همین بازه زمانی سه ساله است. با این مصداق می‌توان عنوان داشت که در این موضوع نیز وزارت نیرو در دولت سیزدهم نتوانسته است کارنامه مورد قبولی از خود در بخش آب به جا بگذارد.

در نهایت وزیر نیرو در برنامه خود بر دو مسئله مهم مدیریت منابع آب کشور یعنی اجرای برنامه سازگاری با کم‌آبی به عنوان یکی از اسناد بالادستی این وزارتخانه و همچنین اصلاح ساختار اقتصاد آب کشور و توسعه مشارکت بخش غیردولتی اشاره کرده که باز هم به عنوان نمونه اخبار مخابره شده از این وزارتخانه در سه سال گذشته، حاکی از آن است که در اقدامی قابل تأمل اولین جلسه کمیته تخصصی این کارگروه در سطح معاونان وزرا، در هشتم بهمن ۱۴۰۲، یعنی بیش از دو و نیم سال بعد از روی کار آمدن علی‌اکبر محرابیان برگزار شده و در همین جلسه هم تنها تصمیم ابلاغی، تعیین معاون عمرانی وزیر کشور به عنوان ریاست کمیته تخصصی کارگروه ملی بوده است و هیچ شاهدهی دیگری بر برگزاری جلسات اصلی این کارگروه، به ریاست معاون اول و حضور وزرای عضو آن در سه سال گذشته مشاهده نمی‌شود.

در حالی که به گواه پایگاه اطلاع‌رسانی معاون اول رئیس‌جمهور در طول مدت فعالیت دولت سیزدهم، «محمد مخبر» تعداد حداقل ۱۸ جلسه برای بررسی طرح‌های انتقال آب از دریا برگزار کرده است. این تفاوت در سطح اهمیت به برنامه‌ها و طرح‌های مدیریت و کاهش مصرف آب در کشور با تکالیف مشهود کمی در برنامه ششم توسعه با میزان وقت صرف شده برای طرح‌های انتقال آب از دریا همخوانی نداشته است.

سوال مهم این خواهد بود، آیا وزارت نیرو موفق به کاهش ۱۷۸۸ میلیون مترمکعب از مصارف آب کشور در سه سال گذشته شده است. آنچه که از مصاحبه اخیر وزیر نیروی دولت سیزدهم با خبرگزاری مهر در رابطه با ارائه گزارش عملکرد این وزارتخانه در سه سال گذشته ارائه شده است، عاری از هرگونه ارائه گزارشی در این خصوص است و سایر مسئولان این وزارتخانه نیز در طی مدت گذشته گزارشی در این رابطه ارائه نداده‌اند.

صنایع خلاق، صنایع اشتغال آفرین؛ فرصت ویژه برای فعال‌سازی جمعیت غیرفعال

زهرا اکبری

صنایع خلاق، صنایع اشتغال آفرین

فرصت ویژه برای فعال‌سازی جمعیت غیرفعال

نوشته: زهرا اکبری
پژوهشگر اندیشکده حرف

یادداشت

بیش از نیمی از جمعیت کشور (۵۸.۷ درصد) و به طور مشخص زنان، در زمره جمعیت غیرفعال قرار دارند و این آمار قابل توجه، گویای فزونی جمعیتی است که به طور بالقوه از توان خلق ارزش اقتصادی برخوردارند اما سهمی در مشارکت آن ندارند.

از طرف دیگر افزایش نرخ فلاکت، بالا بودن شاخص تکفل و مجموع داده‌های مربوط به نرخ مشارکت اقتصادی، گواه وضعیت نامساعد متأثر از ساختار اقتصادی و نظام حکمرانی کشور است. ایده محوری نوشتار حاضر بر هموار کردن مسیر اشتغال جمعیت غیرفعال و به جریان‌انداختن چرخه توسعه اقتصادی در کشور از طریق بسترسازی و حمایت از توسعه صنایع فرهنگی و خلاق استوار است.

چند رسانه‌ای

دولت کیف پول معدنی می‌خواهد

دولت در بودجه پیشنهادی خود برای سال ۱۴۰۳، میزان حقوق دولتی را با رشد ۱۳/۴ درصد ۵۵ همت مشخص کرده است. این در حالی است که بخش معدن با چالش‌های بسیاری همراه است و بعید است در میزان تولید و فروش با چنین رشدی همراه باشد. سجاد رفیع دبیر کارگروه صمت اندیشکده کسب و کار شریف در گفت و گو با «اکوایران» در این باره بیان کرد: کسری بودجه فزاینده ویژگی ثابت دولت در سال‌های اخیر بوده است و عبور از آن در کوتاه یا میان مدت امکان‌پذیر نیست در نتیجه براساس شواهد همچنان نگاه دولت به بخش معدن نگاه درآمدزایی است.

وی ادامه داد: این در حالی است که حقوق دولتی باید متناسب با شرایط هر معدن از جمله میزان عیار، ذخیره و حتی دسترسی به جاده و ریل محاسبه شود اما شاهد هستیم محاسبه حقوق دولتی به شکل الکترونیکی همچنان بلا تکلیف است.

در این برنامه از بولتن با حضور **سجاد رفیع** دبیر کارگروه صمت اندیشکده کسب و کار شریف به بررسی پیشنهاد دولت برای حقوق دولتی ۱۴۰۳ پرداخته ایم.

پاس گل ایران به ترکیه

نگاه حاکم بر توسعه صنعتی کشور به دلیل کارشناسی نبودن باعث شده تا چالش‌های زیادی در مسیر توسعه کشور ایجاد شود. این در حالی است که بازنگری در برخی سیاست‌ها می‌تواند ناجی توسعه باشد در غیر این صورت به گفته سجاد رفیع دبیر کارگروه صمت اندیشکده کسب و کار شریف، ایران از غافله توسعه جهانی باز خواهد ماند و تولید در حوزه‌ای همچون برخی تصمیمات مثل وضع عوارض صادراتی می‌تواند پاس گلی به رقبا باشد و باعث شود بازار ایران به دست کشورهای دیگر افتاده و توان رقابتی ایران کاهش پیدا کند. ترکیه در این زمینه توانسته بخشی از بازار عراق را از آن خود کند. نگاه حاکم بر توسعه صنعتی کشور به دلیل کارشناسی نبودن باعث شده تا چالش‌های زیادی در مسیر توسعه کشور ایجاد شود. معدن و صنایع معدنی از توجیه اقتصادی خارج می‌شود.

نشست «چرا در بهینه سازی انرژی ناموفقیم؟»

در سال ۱۴۰۲ نخستین گواهی صرفه جویی برق پذیرش شد اما هنوز معاملاتی نشده است. در اواخر سال گذشته نیز، گواهی صرفه جویی گاز در بورس پذیرش شد که در نهایت معاملات آن آغاز گردید. مدیر عامل بورس خرید گواهی صرفه جویی گاز به قیمت ۷ هزار تومان به ازای هر مترمکعب را گواه این موضوع می‌داند که برای صنایع عمده مصرف کننده گاز، هزینه قطعی از هزینه تامین گاز بیشتر است و این امر موجب می شود که مصرف کنندگان حاضر باشند با هزینه بالاتری نسبت تامین گاز از طریق گواهی های صرفه جویی اقدام کنند. وی به طور کلی سه عامل اصلی را در زمره مهم ترین موانع اجرای طرح های بهینه سازی عنوان کرد. اولین عامل، رابطه مالی شرکت های عرضه کننده انرژی در کشور، مشخصا شرکت گاز و توانیر با دولت است. این نوع رابطه مالی موجب شده تا با اجرای طرح های بهینه سازی، درآمد این شرکت ها از فروش و عرضه انرژی کاهش پیدا کند. این موضوع برای شرکت گاز، وضعیت حادثتری دارد؛ چرا که درآمد حاصل از عرضه گاز تامین کننده منابع سازمان هدمندی است و کاهش عرضه خود موجب کاهش یارانه ها می شود.

دومین نکته از منظر نقوی، قیمت برق در کشور است که خود مانعی برای اجرایی شدن طرح های بهینه سازی است. سومین عامل از نظر مدیرعامل بورس انرژی، بروکراسی پیچیده ای است که در وزارت نفت و وزارت نیرو وجود دارد و موجب روند کند و بعضا توقف پیگیری اجرای پروژه های بهینه سازی می شود. مدیرعامل بورس انرژی، یک نمونه از این روندهای معیوب را استفاده از شرکت های M&V دانست که می توان در بسیاری از طرح ها، با روش های مبتنی بر هوش مصنوعی، با سرعت بهتر و بیشتری کاهش مصرف را مورد سنجش قرار داد.

احمد زراعتکار، مدیر سابق دفتر امور انرژی سازمان برنامه و بودجه نیز با توضیح اینکه با وجود آنکه دولت در طرح های بهینه سازی متعددی که تبدیل به قرارداد شده و مصوبات شورای اقتصاد را اخذ کرده، ملزم و مکلف به بازپرداخت هزینه های سرمایه گذاران در طرح های بهینه سازی بوده، اما با عدم انجام تعهدات خود عملا سازوکار متری ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید را ابتر و بلااثر کرده است. وی با اشاره به چند مصداق از طرح های بهینه سازی نظیر توسعه استفاده از CNG برای مصارف حمل و نقل و طرح جایگزینی بخاری های فرسوده گازی با نمونه های جدید با راندمان بالا، یکی از اقدامات اساسی را اجرای استانداردهای سخت گیرانه برای تولید تجهیزات پر مصرف دانست و آن را یک ضرورتی خواند که در شرایط کنونی ناترازی در کشور، لازم است انجام شود.

نشست «چرا در بهینه سازی انرژی ناموفقیم؟» با هدف بررسی چالش های پیش روی اجرای طرح های بهینه سازی در کشور، با حضور علی نقوی مدیرعامل بورس انرژی، احمد زراعتکار مدیر سابق دفتر امور انرژی سازمان برنامه و بودجه و منصور مقیمی زاده، کارشناس شرکت مشاوره سولوشن انرژی، در پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف برگزار گردید. در ابتدای نشست، مقیمی زاده با بررسی جزئیات طرح ارتقاء راندمان کولرهای آبی، به موانع پیش روی اجرای طرح های بهینه سازی انرژی پرداخت. در همین راستا، طرح ارتقاء راندمان کولرهای آبی از طریق تعویض الکتروموتورها، در سال های اخیر با جدیت بیشتری در دستور کار ساتبا قرار گرفته و استاندارد ساخت این کولرها طی دو مرحله ارتقا یافته است. مقیمی زاده عنوان کرد که بررسی های این شرکت از برآوردهای اقتصادی رفتار مصرفی خانوارها نشان می دهد که تمایل بیشتر مصرف کنندگان و سازندگان واحدهای مسکونی به استفاده از وسایل سرمایشی پر مصرف نظیر کولرهای گازی افزایش یافته که این روند در بلندمدت به تعمیق ناترازی برق شدت می بخشد. این برآوردها نشان میدهد که حدود ۲۱ میلیون کولر آبی تنها در بخش خانگی استفاده می شود که با تعویض همه الکتروموتورهای القائی این کولرها با موتورهای آهنربا دائم و موتورهای القائی خازن دار (CRS) می توان به طور حداکثری ۴۸۰۰ مگاوات از ناترازی را بهبود داد. بررسی های اقتصادی نشان می دهد اجرای این طرح از نظر هزینه های سرمایه گذاری در مقایسه با دیگر گزینه های عرضه برق نظیر احداث نیروگاه سیکل ترکیبی، نیروگاه خورشیدی و بادی مناسب تر بوده و نتایج مدل سازی اقتصادی این طرح مطابق سازوکار ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید نشان می دهد که در صورت مشارکت مصرف کنندگان در اجرای طرح (به صورت پرداخت یک سوم هزینه ها) قیمت برقی که لازم است از سوی دولت خریداری شود، تقریبا معادل نیمی از قیمت برقی است که دولت هم اکنون از نیروگاه های تجدیدپذیر خورشیدی به صورت تضمینی خریداری می کند. اما علت اینکه این طرح تاکنون در مقیاس وسیعی عملیاتی نشده، جدای از کمبود زیرساخت تولید موتورهای جدید، عدم تضمین دولت در عدم قطع برق در ساعات اوج مصرف برای سرمایه گذاران این طرح است که چشم انداز اجرای آن را تاریک کرده است. در ادامه نشست الگوی اقتصادی مناسب اجرای طرح با عنایت به تجربه های ناموفق سازوکار ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید ارائه گردید. علی نقوی، مدیرعامل بورس مهمان دیگر برنامه بود که به دلیل تجربه خود در مواجهه با طرح های متعدد بهینه سازی در سال های اخیر، با مروری بر روند پیگیری شکل گیری بازار بهینه سازی در کشور، بیان کرد که با همه تلاش ها طی ۶ سال اخیر، در نهایت

SPRI EVENTS | رویدادهای سیاستی شریف | ۱۱۵

جمع‌سپاری مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها

با نگاهی به تجربه موسسه سیمرغ در صنعت سفر و گردشگری

سه‌شنبه ۹ مرداد ۱۴۰۳ | ساعت: ۱۶:۰۰ الی ۱۹:۳۰
(حضور و مجازی)

پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف

زهرا پستیدیه
مدیرعامل و مدیر مددکاری سلامت مهرپوین ایرانیان

فاطمه اشرفی
مدیر واحد CSR شرکت سفیرهای غلبه‌ها

هامون طهماسبی
مشاور و پژوهشگر حوزه CSR

سمانه صمدی
سرپرست توزیع موسسه سیمرغ

توضیحات و ثبت نام: SDSCHOOL.IR / CSCSR

LIVE (۱۰)

سی و سومین رویداد «توسعه پایدار برای ایران» با عنوان «جمع‌سپاری مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها: نگاهی به تجربه موسسه سیمرغ» سه‌شنبه ۹ مرداد و از ساعت ۱۶ تا ۱۹:۴۰ در محل پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف برگزار شد.

در بخش اول این رویداد، نمایندگان موسسه سیمرغ از تجربه خود در راه‌اندازی بستری برای جمع‌سپاری مسئولیت اجتماعی شرکت‌های حوزه سفر و گردشگری صحبت کردند. موسسه سیمرغ که در ابتدای شکل‌گیری با حمایت بازوی مسئولیت اجتماعی یکی از شرکت‌های بزرگ حوزه گردشگری ایجاد شد، در حال گذار به استقلال و فراسازمانی شدن است؛ در این چشم‌انداز، این موسسه بستری برای مشارکت مجموعه‌های مختلف مرتبط با حوزه سفر و گردشگری برای حمایت از بیماران مناطق کم‌برخورداری است که قصد سفر درمانی دارند. این موسسه تاکنون با حمایت حامیان خود توانسته چندین هزار سفر و اقامت رایگان را برای بیماران شهرستانی نیازمند فراهم کند. سیمرغ برای تحقق اهداف خود مشارکت قابل توجهی نیز با خیریه‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد داشته است. در این ارائه، علاوه بر حضور خانم‌ها سمانه صمدی و فاطمه اشرفی از مجموعه سیمرغ، خانم زهرا پستیدیه از موسسه سلامت مهر نوین ایرانیان نیز در معرفی تجربه و مسیر طی شده مجموعه سیمرغ مشارکت داشتند.

در بخش دوم رویداد، آقای هامون طهماسبی، مدیر «مدرسه توسعه پایدار» دانشگاه صنعتی شریف به یک ارائه علمی راجع به موضوع «جمع‌سپاری مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها» و مزایا و چالش‌های آن در دنیا و ایران امروز پرداخت. طهماسبی، «جمع‌سپاری مسئولیت اجتماعی شرکتی» را موضوعی جدید در ادبیات بین الملل این حوزه دانست که در آن شرکت‌ها از منافع شخصی کوچک برای خلق منافع جمعی بزرگ گذر می‌کنند. امکان جذب منابع و توان بیشتر، امکان ورود به مسائل بزرگ و فرارشرکتی نظیر موضوعات توسعه منطقه‌ای، بالا رفتن قدرت مذاکره با نهادهای حاکمیتی و اثرگذار، و خلق اثر اجتماعی بزرگتر و پایدارتر از جمله مزایایی بود که در این ارائه برای «جمع‌سپاری مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها» بیان شد. طهماسبی در بخش پایانی صحبت‌های خود، غلبه نگاه تبلیغاتی و کوتاه‌مدت به حوزه مسئولیت اجتماعی، نگاه محدود غیرجمعی شرکت‌ها به فعالیت‌های اجتماعی، و نبود بینش و دانش کافی در نگاه‌های اقتصادی نسبت به مسائل اجتماعی را از جمله چالش‌های مهم پیش روی این موضوع در ایران بر شمرد.

در بخش پایانی رویداد، حاضران به طرح دیدگاه‌ها و یا سوالات خود از میهمانان پرداختند.

نشست «فرهنگ و فراغت، آسیب‌شناسی الگوهای فراغتی در ایران» در تاریخ هشت مرداد ۱۴۰۳، از ساعت ۱۶ تا ۱۸ به همت اندیشکده حکمروایی فرهنگی (حرف) ذیل پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف و با همکاری خانه اندیشه ورزان، با حضور چهره‌های برجسته علمی و اجرایی برگزار شد.

وضعیت اقتصادی تعیین‌کننده فراغت است

دکتر محمد سعید زکایی، جامعه‌شناس و عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی، اولین سخنران این نشست بود. وی در ابتدای سخنان خود به مهمترین عوامل شکل‌دهنده به الگوهای فراغتی به ویژه جوانان اشاره کرد: ساختار و عاملیت بازیگرهای میدان فراغت هستند. فراغت در متن تاریخی و موقعیتی خود ساخته می‌شود. وضعیت امروز جامعه ایرانی با چند سال پیش بسیار تفاوت دارد. با یک تفسیر مکانیکی اگر قرار است فراغت را هم برشی از فرهنگ در نظر بگیریم همان پوست‌اندازی‌ها، تغییرات و استحاله‌هایی که مفهوم فرهنگ در کلیت خود تجربه می‌کند، فراغت هم تجربه می‌کند. در بحث ساختار، بیش از هر چیز عامل اقتصاد، تعیین‌کننده نوع فراغت است. فراغت تهرانی‌ها با غیرتهرانی‌ها متفاوت است. فضاها، جوانی گسترده و تأخیر در ازدواج، تحولات در نظام خانواده، فضاها، عنصر دین، بحران بیکاری، تحریم‌ها و... هر کدام به نحوی بر فراغت ایرانیان اثر گذاشته‌اند.

دکتر جبار رحمانی

انسان‌شناس، عضو هیئت علمی پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی

جامعه متکثر است. نمی‌توان الگویی تعریف کرد که فراگیر باشد و تکثر و تنوع را نادیده بگیرد. باید نمادهای فراگیر و جامعه متکثر را بپذیریم و امکان زیست بدهیم. زیرا جایی که جامعه می‌تواند در آن نمادهایش را تقویت کند حوزه فراغت است.

▶ ورق بزنید

خانه اندیشه ورزان

چالش‌های فراغت مجازی و راه‌حل‌های آن

تغییرات الگوهای فراغتی در سال‌های اخیر، مبحث دیگری بود که زکایی به آن اشاره کرد و افزود: «امروزه شاهد شکل‌گیری نوع جدیدی از فراغت هستیم که می‌توان آن را فراغت دیجیتال یا مجازی نامید. طبق آمارها، نزدیک به ۶۰ درصد نوجوانان ۹ تا ۱۷ ساله، روزانه بیش از ۳ ساعت از اینترنت استفاده می‌کنند. این مسئله چالش‌های جدیدی را پیش روی ما قرار می‌دهد و به نوعی آشفتگی منجر شده است. بنابراین نیازمند بازنگری در سیاست‌گذاری‌های موجود هستیم. برای اوقات فراغت در عصر حاضر باید بیشتر تقاضامحور باشیم تا عرضه‌محور و به سیاست‌گذاری فراغتی نگاه نظام‌مند داشته باشیم. در همین راستا استعدادیابی در مدارس لازم است. همچنین باید توجه بیشتری به بخش غیردولتی و کارهای داوطلبانه مثل هنر و ورزش صورت بگیرد.»

دکتر محمد سعید ذکایی

جامعه‌شناس، عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی

امروزه شاهد شکل‌گیری نوع جدیدی از فراغت هستیم که می‌توان آن را فراغت دیجیتال یا مجازی نامید. طبق آمارها، نزدیک به ۶۰ درصد نوجوانان ۹ تا ۱۷ ساله، روزانه بیش از ۳ ساعت از اینترنت استفاده می‌کنند. این مسئله چالش‌های جدیدی را پیش روی ما قرار می‌دهد و ضرورت بازنگری در سیاست‌گذاری‌های موجود را پیش می‌کشد.

▶ ورق بزنید

خانه اندیشه ورزان

فضای خصوصی پناهگاه مردم برای اوقات فراغت

در بخش دوم نشست، دکتر جبار رحمانی، انسان‌شناس و عضو هیئت علمی پژوهشگاه مطالعات فرهنگی و اجتماعی، به نقد سیاست‌های موجود در حوزه فراغت پرداخت. وی با انتقاد از نگاه فقهی محدود به مسئله فراغت گفت: «متأسفانه در ایران، بسیاری از فعالیت‌های فراغتی جرم‌انگاری شده‌اند. این رویکرد باعث شده تا بخش زیادی از جامعه برای گذران اوقات فراغت «خود به فضاهای خصوصی و اندرونی پناه ببرند».

دکتر رحمانی با اشاره به پدیده ویلاسازی در ایران افزود: «بخش زیادی از آنچه که به نام ویلاسازی در ایران رخ داده، ناشی از این است که افراد می‌خواهند یک چهاردیواری اختیاری داشته باشند تا بتوانند در آن راحت باشند. این مسئله نه تنها از لحاظ اقتصادی به صرفه نیست، بلکه پیامدهای زیست‌محیطی جدی نیز به همراه دارد». وی همچنین بر لزوم بازنگری در سیاست‌های فضایی فراغت تأکید کرد و گفت: «ما نیاز داریم فضاهای عمومی بیشتری برای گذران اوقات فراغت ایجاد کنیم تا پیوندهای اجتماعی تقویت شوند. متأسفانه در حال حاضر، حتی برگزاری یک دورهمی ساده و سالم در فضای عمومی با محدودیت‌های زیادی مواجه است».

تعدد و ناهماهنگی نهادها و مراکز تصمیم‌گیر

دکتر مسعود حسنلو، پژوهشگر حوزه فراغت و دبیر ستاد توسعه فناوری‌های فرهنگی و نرم، آخرین سخنران نشست بود. وی در مجموع به مشکل تعدد مراکز تصمیم‌گیری در حوزه اوقات فراغت اشاره کرد و گفت: در حال حاضر بیش از ۲۰ سازمان و نهاد به طور مستقیم و غیرمستقیم متولی بحث فراغت هستند. این سازمان‌ها از آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها گرفته تا سازمان بسیج، تبلیغات اسلامی و سازمان جوانان را شامل می‌شوند. متأسفانه هماهنگی لازم میان این نهادها وجود ندارد و این امر باعث شده تا سیاست‌گذاری در این حوزه با چالش‌های جدی مواجه شود. وی ادامه داد: نظریه فرهنگی فقط با سیاست‌گذاری اتفاق نمی‌افتد. باید چارچوب نظریه فرهنگی را بپذیریم و بستر اوقات فراغت را براساس نظریه فرهنگی بنا کنیم. در ساختار جمهوری اسلامی کار سیاست‌گذار، فهم نظریه فرهنگی است. حسنلو با اشاره به تجربه خود در ایجاد فضای فراغتی «روشانو» برای کودکان، بر تقویت اعتماد به نفس سیاست‌گذار در مواجهه با پدیده‌های نوین تأکید کرد و گفت: «ما نیاز داریم به یک ذهنیت قوی و بومی برسیم که بتواند در عین حفظ ارزش‌های فرهنگی با واقعیت‌های جدید نیز سازگار شود».

رویداد پژوهشی شریف

خانه اندیشه‌ورزان

انستیتو مکتبی‌فلسفی

انستیتو مطالعات فرهنگی

انستیتو مطالعات فرهنگی

انستیتو مطالعات فرهنگی

فرهنگ و فراغت

آسیب‌شناسی الگوهای فراغتی در ایران

دکتر جبار رحمانی
انسان‌شناس، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مطالعات فرهنگی و اجتماعی

دکتر محمد سعید ذکایی
جامعه‌شناس، عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

زهرا اکبری
پژوهشگر اندیشه‌حرف پژوهشگاه سیاست‌گذاری شریف، دبیر نشست

دکتر مسعود حسنلو
پژوهشگر حوزه فراغت، دبیر ستاد توسعه فناوری‌های فرهنگی و نرم معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری

زمان برگزاری: دوشنبه
ساعت ۱۶ تا ۸ مرداد

مکان: خانه اندیشه‌ورزان

زنده (📺)

نشست «فرهنگ و فراغت: آسیب‌شناسی الگوهای فراغتی در ایران» که با استقبال چشمگیر دانشجویان، پژوهشگران و علاقه‌مندان به حوزه فرهنگ و جامعه همراه بود، با طرح پرسش‌هایی از سوی حاضران و پاسخگویی سخنرانان به پایان رسید. برگزارکنندگان نشست «فرهنگ و فراغت: آسیب‌شناسی الگوهای فراغتی در ایران» بیان کردند که امیدوارند نتایج و پیشنهادات مطرح شده در این نشست بتواند در بهبود سیاست‌گذاری‌های آینده در حوزه اوقات فراغت مؤثر واقع شود و باعث ارتقای کیفیت زندگی شهروندان ایرانی شود.

برگرفته از بازتاب رسانه‌ای این نشست در [خبرگزاری سینا](#)

همچنین می‌توانید گزارش این رویداد را در [وبسایت پژوهشگاه](#) و مشروح آن را در [وبسایت خبرگزاری شرق](#) بخوانید.

دکتر مسعود حسنلو
پژوهشگر حوزه فراغت، دبیر ستاد توسعه فناوری‌های فرهنگی و نرم

در حال حاضر بیش از ۲۰ سازمان و نهاد به طور مستقیم و غیرمستقیم متولی بحث فراغت هستند. این سازمان‌ها از آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها تا سازمان جوانان و... را شامل می‌شوند. متأسفانه عملاً هماهنگی لازم میان این نهادها وجود ندارد و این امر باعث شده تا سیاست‌گذاری در این حوزه با چالش‌های جدی مواجه شود.

ورق بزنید

خانه اندیشه‌ورزان

سلسله رویدادهای هوش مصنوعی و صنایع خلاق

رویداد هوش مصنوعی و صنعت انیمیشن

دومین رویداد از سلسله رویدادهای بین‌المللی «هوش مصنوعی و صنایع خلاق» با موضوع «هوش مصنوعی و صنعت انیمیشن» روز دوشنبه ۲۹ مردادماه ۱۴۰۳ از ساعت ۱۶ الی ۱۷:۳۰ توسط اندیشکده حرف پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف با همکاری سازمان ملی هوش مصنوعی برگزار شد. بیش از ۱۷۰ نفر از کشورهای مختلف برای حضور در این رویداد ثبت‌نام کرده بودند

در این نشست، چهار کارشناس و متخصص برجسته حوزه انیمیشن، کمیک و هوش مصنوعی از کشورهای مختلف حضور داشتند

۱. محمد همدانی، تهیه‌کننده انیمیشن و مدیر استودیو اسکای فریم از ایران
۲. رافائل گابریل کستا گریو، طراح ارشد انیمیشن و سفیر هوش مصنوعی کمپانی مانکس از آرژانتین
۳. جف پروواین، استاد دانشگاه اکلاهما و مدیر اجرایی بنیاد کمیک اکلاهما از آمریکا
۴. عیسی مطلب، بنیان‌گذار موسسه مهارت‌های هوش مصنوعی از بریتانیا

مدیریت این نشست را نیز امیر شهرآئینی، پژوهشگر حوزه سیاست‌گذاری هوش مصنوعی بر عهده داشت

محورهای اصلی مورد بحث در این نشست عبارت بودند از:

۱. نقش هوش مصنوعی در شکل‌دهی آینده صنعت انیمیشن
۲. ملاحظات اخلاقی و حقوقی فیلم‌های مبتنی بر هوش مصنوعی
۳. همکاری و مشارکت‌های استراتژیک در اکوسیستم هوش مصنوعی و صنعت انیمیشن
۴. فناوری‌های پیشرفته هوش مصنوعی و تأثیر آن‌ها بر صنایع انیمیشن و کمیک
۵. روندهای جهانی و سناریوهای آینده فیلم‌های مبتنی بر هوش مصنوعی

منسوخ شدن برخی از مهارت‌های دستی

در پی تحولات ایجاد شده ناشی از گسترش کاربردهای هوش مصنوعی در صنعت انیمیشن، برخی از مهارت‌های عمومی و تخصصی سابق در این صنعت کاربرد خود را از دست داده و به تدریج منسوخ می‌شوند؛ این موضوع بار دیگر بر اهمیت فراگیری مهارت‌های متناسب با این عصر جدید در صنایع خلاق تأکید می‌کند.

تحولات سریع در صنعت انیمیشن و لزوم تطبیق با آن

کارشناسان در این پنل بر این نکته تأکید کردند که هوش مصنوعی، صنعت انیمیشن را به طور چشمگیری متحول کرده است. در این فضای جدید، نیاز به فراگیری مهارت‌های جدید متناسب با این تغییرات ساختاری است. مهارت‌های مربوط به استفاده از ابزارهای عمومی و تخصصی هوش مصنوعی از جمله این موارد است که در برخی از کشورهای پیشرو از همین حالا این مهارت‌ها به واحدهای آموزشی در مدارس و موسسات آموزشی تبدیل شده است.

ابزارهای جدید مبتنی بر هوش مصنوعی یا به عبارتی دیگر مدل‌های زبانی بزرگ، طول مدت فرآیند تبدیل یک فرد عادی به یک متخصص در صنعت انیمیشن و سایر صنایع تصویری را به شیوه قابل توجهی کوتاه کرده است.

عادلانه شدن دسترسی به ابزارهای طراحی و ساخت انیمیشن

یکی دیگر از کاربردهای انقلابی هوش مصنوعی در صنعت انیمیشن، دسترسی آزاد و همگانی به ابزارهای طراحی و ساخت انیمیشن و گسترش عدالت آموزشی در زمینه فراگیری دانش و مهارت‌های لازم برای همه افراد در این زمینه است. ابزارهای هوش مصنوعی با تسهیل و تسریع دسترسی همه افراد در نقاط مختلف جهان به دانش و اصول طراحی و ساخت انیمیشن در سطوح مختلف مقدماتی و پیشرفته، عدالت آموزشی را گسترش می‌دهد.

اهمیت نقش تخصصی انسانی در کار کردن با ابزارهای هوش مصنوعی

اگرچه ابزارهای جدید هوش مصنوعی در انجام بسیاری از امور روزمره و بعضاً تخصصی می‌توانند جایگزین عوامل انسانی شوند؛ اما درحال حاضر، محتوای تولیدشده توسط هوش مصنوعی، در صورت عدم راستی‌آزمایی، ویرایش و شخصی‌سازی توسط فرد متخصص ممکن است خروجی اشتباهی تولید کند. کارشناسان حاضر در این پنل معتقدند در شرایط کنونی، انیمیشن‌های کاملاً تولیدشده توسط هوش مصنوعی همچنان به لحاظ کیفی و از جنبه نوآوری و خلاقیت انسانی، فاصله زیادی با نسخه‌های تولیدشده طراحان خبره این حوزه دارد؛ اما چشم‌انداز این مسیر نشان می‌دهد ابزارهای هوش مصنوعی به سرعت در حال پیشروی در زمینه کیفیت، بهره‌وری و حتی خلاقیت در آثار تولیدی خود هستند.

افزایش کمیت و ابهام در کیفیت

از جمله چالش‌های گسترش استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی در صنعت انیمیشن افزایش بی‌رویه تعداد انیمیشن‌های تولیدشده در بازار این صنعت است. روند افزایش انیمیشن‌های تولیدشده توسط هوش مصنوعی، سمت عرضه بازار این صنعت را به شدت سنگین می‌کند؛ در حالی‌که سمت تقاضا در بازار این صنعت، به دنبال آثار باکیفیتی است که بررسی‌ها نشان می‌دهد عمده آن‌ها به صورت کامل توسط هوش مصنوعی ساخته نشده‌اند.

بهینه‌سازی فرآیند توسعه

استفاده از هوش مصنوعی می‌تواند فرآیند تهیه انیمیشن را تسریع کند. از جمله در زمینه تولید محتوا، طراحی شخصیت‌ها، طراحی صحنه، جلوه‌های ویژه و سایر بخش‌ها. این امر به ویژه برای استودیوهای کوچک و مستقل که در این زمینه تازه‌کار هستند، می‌تواند بسیار مفید باشد.

برقراری تعادل میان بهره‌وری و خلاقیت انسانی

یکی از اصلی‌ترین چالش‌هایی که با پیشروی هوش مصنوعی در صنایع خلاق و بویژه صنعت انیمیشن ظاهر می‌شود، لزوم برقراری تعادل میان بهره‌وری و خلاقیت انسانی است. برقراری این تعادل در سطوح گوناگون در این صنعت، نیازمند مدیریت راهبردی در سطوح عالی و سیاست‌گذاری دقیق و اصولی است. به عقیده یکی از کارشناسان حاضر در پنل، هوش مصنوعی اگرچه می‌تواند در نقش یک بازیگر، نویسنده و یا تدوین‌کننده عمل کند، اما هرگز نمی‌تواند یک نوآور باشد. به عنوان مثال، در روایت‌های داستانی انیمیشن‌ها، خلاقیت انسانی با اختلاف نسبت به هوش مصنوعی پیش‌تاز است؛ زیرا مدل‌های کنونی هوش مصنوعی مبتنی بر ارائه راه‌حل، متناسب با خواسته کاربران است و خلاقیت محدودی دارد.

استراتژی‌های شرکت‌های توسعه‌دهنده ابزارهای هوش مصنوعی در صنایع خلاق

اصلی‌ترین استراتژی شرکت‌های توسعه‌دهنده ابزارهای هوش مصنوعی در صنایع خلاق و خصوصاً صنعت انیمیشن، ارتقای کیفیت خروجی‌ها است. این ارتقای کیفی شامل اطمینان از وجود ثبات در انجام فرآیندها و دقیق‌تر شدن محتوا متناسب با نیاز کاربران می‌باشد. به این ترتیب، انتظار می‌رود با توجه به تمرکز شرکت‌های توسعه‌دهنده بر ارتقای کیفی عملکرد ابزارهای هوش مصنوعی، در ماه‌های آینده و به تدریج، امکان تفکیک محتوای ساخته‌شده توسط هوش مصنوعی و محتوای ساخته‌شده انسانی وجود نداشته باشد.

ملاحظات و چارچوب‌های قانونی

از دیگر چالش‌هایی که با گسترش هوش مصنوعی در صنعت انیمیشن پدید می‌آید، بحث رعایت حقوق مالکیت معنوی آثار تولیدشده است؛ تشخیص اینکه تا چه حد از اثر تولیدشده ناشی از خلاقیت ذهنی فرد و چه حدی از آن کپی از سایر آثار است، گاهی بسیار دشوار می‌شود.

باید مرز بین الهام گرفتن از آثار سایر طراحان و کپی کردن آن مشخص شود. چارچوب‌های قانونی حاضر علاوه بر آنکه بعضاً و در برخی کشورها سلیقه‌ای اعمال می‌شود، به راحتی قابلیت دور زدن را دارند. بنابراین تنظیم مقررات و چارچوب‌های قانونی برای این حوزه لزوماً نمی‌تواند موفق باشد و حتی ممکن است به مانعی در مسیر گسترش هوش مصنوعی تبدیل شود. چارچوب‌های قانونی در حوزه هوش مصنوعی می‌تواند به ابزاری برای دولت‌ها جهت سرکوب حق دسترسی برابر شهروندان به این ابزارها تبدیل شود.

صنعت انیمیشن، دنیای بی‌پایان خلاقیت انسانی

یکی از موارد مورد اشاره در این پنل، تفاوت صنعت انیمیشن با سایر صنایع خلاق است. به عنوان مثال در صنعت فیلم (سینما)، ممکن است به دلیل وجود محدودیت‌های تهیه و تولید و محدودیت‌های انسانی، خلق آثار تخیلی و سورئال امری دشوار باشد؛ اما در صنعت انیمیشن، خلاقیت انسانی می‌تواند بدون هیچ حد و مرزی بازتاب پیدا کند. این موضوع باعث می‌شود صنعت انیمیشن در مقایسه با سایر صنایع خلاق از خطرات ناشی از پیشروی هوش مصنوعی بیشتر مصون بماند.

سناریوهای آینده

کارشناسان در این پنل، سناریوهای مختلفی را برای آینده پیشروی هوش مصنوعی در صنایع خلاق مطرح کردند. از جمله اینکه احتمال بازگشت به شیوه پیش از هوش مصنوعی وجود دارد و ممکن است با آگاهی از تهدیدهای ناشی از هوش مصنوعی، جامعه جهانی تصمیم بگیرد این پدیده را در حدود فعلی متوقف کند. از دیگر سناریوهای اشاره شده در این پنل، می‌توان به این مورد اشاره کرد که در صورت گسترش پیشروی هوش مصنوعی در صنایع خلاق که محتمل‌ترین و واقع‌بینانه‌ترین سناریو برای آینده است، آثار تولیدشده توسط انسان‌ها ارزش مضاعفی پیدا می‌کند و تجاری‌سازی خلاقیت انسانی بیش از پیش مورد توجه قرار می‌گیرد. زیرا چنین آثاری در آینده کمیاب شده و بازار آن‌ها گسترش می‌یابد. ابزارهای هوش مصنوعی در بازاریابی صنعت انیمیشن نقش بسیار موثری ایفا می‌کنند. بدین ترتیب توزیع محصولات می‌تواند دقیق‌تر و متناسب با نیازهای هر بخش صورت گیرد. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد بازار محصولات صنایع خلاق و بویژه صنعت انیمیشن با گسترش ابزارهای هوش مصنوعی در آینده گسترده‌تر از هر زمانی می‌شود.

توصیه‌های سیاستی

در پایان نشست، توصیه‌هایی برای بخش خصوصی و دولت در زمینه استفاده از هوش مصنوعی در صنعت انیمیشن ارائه شد. از جمله لزوم سرمایه‌گذاری در آموزش و پژوهش در این صنعت و همچنین لزوم گفتمان‌سازی در خصوص قابلیت‌های هوش مصنوعی در صنایع خلاق به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه؛ زیرا بخش زیادی از این جوامع هنوز از قابلیت‌های شگفت‌انگیز هوش مصنوعی در صنایع خلاق آگاه نیستند و این گفتمان‌سازی‌ها در واقع یکی از مأموریت‌های اصلی اندیشکده‌ها و موسسات تحقیقاتی این کشورها است. همکاری‌های بین‌المللی با کشورهای پیشرو در سطح بعدی می‌تواند به شکوفایی فرصت‌های ناشی از هوش مصنوعی در جوامع کمتر برخوردار کمک کند. لزوم توجه به ذی‌نفعان کلیدی در سیاست‌گذاری هوش مصنوعی در صنایع خلاق اهمیت ویژه‌ای دارد. در سیاست‌گذاری هوش مصنوعی فرصتی برای خطا وجود ندارد؛ زیرا این حوزه با سرعت زیادی در حال پیشروی در صنایع مختلف است و سیاست‌گذاری نادرست می‌تواند ظرفیت‌ها و فرصت‌های موجود را نابود کند.

The image shows a Zoom meeting interface. At the top, there is a toolbar with icons for mute, video, chat, and other functions. The main area displays a grid of video feeds for participants. On the right side, there is a chat window with a list of participants and a message history. The chat window shows a message from Atena Gholampour: "Hello", "Ragaco (Rafael Costa)", "9:51 AM", "Hi". The participant list includes: seyed ali hoseinzadeh, محمدحسین توسلی, aria hosseini, and A vimi. The meeting title is "SPRI Policy Events" and the topic is "AI & Animation Industry".

AI & CREATIVE INDUSTRIES POLICY EVENTS

AI & Creative Economy

Wednesday August 28th 2024

Speakers:

- Amir Shahraini (Iran)
- Mohammad Ali Akhasee (Iran)
- Torben Schubert (Germany)
- Luana Lo Piccolo (Global)
- Ayca Ariyuruk (USA)
- Jan Llamado (Philippines)
- Denis Uche Akabogu (Nigeria)
- Houda Chihi (Tunisia)
- Mariam Shai (Saudi Arabia)

04:30 pm IRAN | 06:00 am PDT | 03:00 pm CEST | 06:30 pm INDIA

<https://vc.sharif.edu/ch/spri>

LIVE

سومین رویداد از سلسله رویدادهای بین‌المللی "هوش مصنوعی و صنایع خلاق" با موضوع "هوش مصنوعی و اقتصاد خلاق" روز چهارشنبه ۷ شهریورماه ۱۴۰۳ از ساعت ۱۶:۳۰ الی ۱۸:۳۰ توسط اندیشکده حرف پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف با همکاری سازمان ملی هوش مصنوعی برگزار شد. بیش از ۲۰۰ نفر از کشورهای مختلف برای حضور در این رویداد ثبت‌نام کرده بودند.

در این نشست، هشت سخنران کلیدی با تخصص‌های مرتبط با صنایع خلاق و هوش مصنوعی درخصوص آینده اقتصاد خلاق تحت تاثیر تحولات هوش مصنوعی دیدگاه‌های خود را بیان کردند. ترکیب اعضای این رویداد به این شرح بود:

۱. آيسا آريورک، تحليلگر هوش مصنوعی از آمریکا
۲. هدا چیهی، پژوهشگر ارشد آزمایشگاه نوآوری اینوکام از تونس
۳. توربن شوبرت، دانشیار دانشگاه لوند سوئد و موسسه فرانهورف از آلمان
۴. محمدعلی اخایی، دانشیار دانشگاه تهران از ایران
۵. مریم شای، بنیانگذار و مدیر شرکت آرشیتکت از عربستان سعودی
۶. جان لامادو، مدیر جهانی در عرصه بازاریابی خلاق از فیلیپین
۷. لوانا لو پیکولو، پژوهشگر ارشد حکمرانی هوش مصنوعی و مدیر رصدخانه هوش مصنوعی از اسپانیا
۸. دنيس اوچه آکابوگو، بنیانگذار گروه شلتا از نیجریه

مدیریت این نشست را نیز امیر شهرآئینی، پژوهشگر حوزه سیاست‌گذاری هوش مصنوعی بر عهده داشت

در ابتدای این نشست، امیر شهرآئینی ضمن معرفی موضوع رویداد و سخنرانان، توضیحاتی در خصوص فعالیت‌های اندیشکده حرف در این زمینه ارائه کرد. اندیشکده حرف با تمرکز بر نقش کلیدی صنایع خلاق در توسعه پایدار، با تحلیل روندهای اقتصاد خلاق، مشاوره و پیشنهادهای سیاستی را در این زمینه به نهادهای دولتی و خصوصی فعال ارائه می‌کند.

اقتصاد خلاق با بهره‌گیری از عناصر فرهنگی، خلاقیت، نوآوری و فناوری، ایده‌های ابتدایی را به محصولات، خدمات و نتایجی تبدیل می‌کند که دارای ارزش اقتصادی باشد. اقتصاد خلاق به عنوان یک محرک حیاتی توسعه پایدار شناخته می‌شود که امروزه در بالاترین سطوح تصمیم‌گیری جهانی مورد توجه قرار گرفته است. گسترش هوش مصنوعی در جوامع، چشم‌انداز اقتصاد خلاق را متحول کرده است. در این نشست به بحث در خصوص مزایا و چالش‌های ابزارهای مبتنی بر هوش مصنوعی و کاربردهای آن‌ها در اقتصاد خلاق و همچنین فرصت‌های ناشی از هوش مصنوعی برای اقتصاد خلاق پرداخته شد.

1:40:14 سامانه کلاسهای مجازی شریف : اتاق شماره یک جلسات مجازی پژوهشکده سیاستگذاری

Participants:

- Arc. Denis Uche Akabogu
- Torben Schubert
- Ayca Ariyuruk
- Dr Houda CHIHI
- SPRI Chair Farahmand

Message: In telegram channel for example @spri_admin for support.

Wednesday
August 14th
2024

Fatima Alkhalaf
AI Product Designer
Iran

Amirhossein Esalat
Game Designer &
Professor of Game Design
Canada

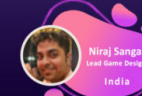
Jay Vedpathak
Sound Engineer
India

Amir Shahraini
AI Policy Researcher
(Moderator)
Iran

Hamid Karimian
India Game Designer
Canada

Niroj Sangani
Lead Game Designer
India

<https://vc.sharif.edu/ch/spri>

LIVE((O))

07:00 pm
IRAN

08:30 am
PDT

05:30 pm
CEST

09:00 pm
INDIA

رویداد هوش مصنوعی و صنعت بازی‌های ویدیویی

اندیشکده حرف پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف با همکاری سازمان ملی هوش مصنوعی، اولین رویداد از سلسله رویدادهای "هوش مصنوعی و صنایع خلاق" را با موضوع "هوش مصنوعی و صنعت بازی‌های ویدیویی" برگزار کرد. این نشست روز چهارشنبه ۲۴ مردادماه ۱۴۰۳ از ساعت ۱۹ الی ۲۰:۳۰ به وقت ایران به صورت مجازی برگزار شد. بیش از ۱۶۰ نفر از کشورهای هند، کانادا، آمریکا و ایران برای حضور در این رویداد ثبت نام کردند.

۲ بهینه‌سازی فرآیند توسعه

استفاده از هوش مصنوعی می‌تواند فرآیند توسعه بازی را تسریع و بهینه کند. از جمله در زمینه تولید محتوا، طراحی مراحل بازی، و تست و دیباگ کردن. این امر به ویژه برای استودیوهای کوچک و مستقل که در این زمینه تازه‌کار هستند، می‌تواند بسیار مفید باشد.

۱ تحول در تجربه بازی

کارشناسان بر این نکته تأکید کردند که هوش مصنوعی می‌تواند تجربه بازی را به طور چشمگیری متحول کند. به عنوان مثال، امکان ایجاد دنیاهای مجازی واقع‌گرایانه‌تر و تعاملی‌تر، شخصی‌سازی تجربه بازی برای هر بازیکن، و ایجاد شخصیت‌های غیرقابل (NPC) بازی هوشمندتر از جمله کاربردهای هوش مصنوعی در این زمینه است.

۴ لزوم همکاری بین رشته‌ای

بر اهمیت همکاری بین متخصصان حوزه‌های مختلف مانند بازی‌سازی، هوش مصنوعی، علوم داده و اخلاق فناوری تأکید شد. این همکاری‌ها می‌تواند به توسعه راهکارهای نوآورانه و در عین حال مسئولانه منجر شود.

۳ چالش‌های اخلاقی و حقوقی

کارشناسان به چالش‌های اخلاقی و حقوقی استفاده از هوش مصنوعی در بازی‌ها اشاره کردند. مسائلی مانند حفظ حریم خصوصی داده‌های بازیکنان، مالکیت معنوی محتوای تولید شده توسط هوش مصنوعی، و مسئولیت‌پذیری در قبال تصمیمات هوش مصنوعی از جمله موارد مطرح شده بود.

۶ توصیه‌های سیاستی

در پایان نشست، توصیه‌هایی برای بخش خصوصی و دولت در زمینه استفاده از هوش مصنوعی در صنعت بازی ارائه شد. از جمله لزوم سرمایه‌گذاری در آموزش و پژوهش، ایجاد چارچوب‌های قانونی منعطف، در نظر گرفتن نیازهای سرمایه‌های انسانی و تلاش برای مهاجرت معکوس نخبگان ایرانی این حوزه به داخل کشور و حمایت از نوآوری در عین توجه به ملاحظات اخلاقی.

۵ آینده صنعت بازی

کارشناسان چشم‌اندازهای مختلفی را برای آینده صنعت بازی با ورود هوش مصنوعی مطرح کردند. از جمله امکان ایجاد دنیاهای مجازی پویا و بی‌نهایت، شخصی‌سازی کامل تجربه بازی، و حتی ایجاد بازی‌هایی که به طور کامل توسط هوش مصنوعی طراحی و اجرا می‌شوند.

این نشست با استقبال شرکت‌کنندگان مواجه شد و زمینه‌ای برای تبادل دانش و تجربیات میان متخصصان حوزه بازی‌سازی و هوش مصنوعی فراهم کرد. برگزارکنندگان اعلام کردند که این نشست، اولین رویداد از مجموعه رویدادهایی است که با هدف بررسی تأثیر هوش مصنوعی بر صنایع خلاق برگزار خواهد شد.

مد و پوشاک که ریشه در نیازهای اساسی انسان دارد، امروزه جایگاهی پیچیده و چندوجهی یافته است. مد به عنوان یکی از مهمترین صنایع فرهنگی و خلاق و پوشاک به عنوان شاخه‌ای از صنعت مد، با ایجاد فرصت‌های بی‌شمار اقتصادی به یک موتور محرک برای اقتصاد جهانی تبدیل شده است. علاوه بر این، از منظر فرهنگی نیز جایگاه قابل توجهی پیدا کرده است. مد و پوشاک روایتی بدون کلام برای بیان فرهنگ‌ها و نمادی از تنوع جوامع انسانی است.

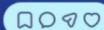
صدها سال است که هند را با لباس‌های ساری، ژاپن را با کیمونو، کره جنوبی را با هانبوک، ایتالیا را با فلامنکو و آلمان را با دوپنده‌های لدرهوسن می‌شناسیم. اما در دهه‌های اخیر با ظهور مدرنیسم و گذار از جمع‌گرایی به سوی فردگرایی، مد و پوشاک بیش از آنکه روایتگر جوامع باشد، به وسیله‌ای برای ابراز وجود فردی و اعمال سلیقه و ذائقه شخصی تبدیل شده است. پوشش می‌تواند آئینه باورها و نمودی از سبک زندگی هر فرد باشد. به عبارت دیگر، انسان‌ها تلاش می‌کنند تا پوشش خود را متناسب با هویت ایده آل خود انتخاب کنند و از این طریق پیام‌هایی را درباره شخصیت، حرفه، اعتقادات و حتی گرایش سیاسی خود به دیگران اعلان کنند. از سوی دیگر، نمی‌توان تأثیر مد جهانی را که به وسیله سینما، سریال‌ها،

گزارش آماری هزینه‌کرد مد و پوشاک ایرانیان ۱۴۰۱-۱۳۹۶

منتشر شد

Namafar_ir

شبکه‌های اجتماعی، آسباب‌بازی‌ها، سلبریتی‌ها و بسیاری عوامل دیگر اعمال می‌شود، بر الگوی مصرف مردم نادیده گرفت. در ایران نیز که سرزمینی با تاریخ کهن و فرهنگ غنی است، پوشاک همواره نقش مهمی در روایت داستان‌های جمعی و زیبایی‌شناسی ملی داشته است. لباس‌های کردی، لری، آذری، گیلکی، مازندرانی، ترکمنی، بلوچی، قشقایی، بختیاری با پارچه‌های رنگارنگ و طرح‌های مختلف، گواهی بر اصالت پوشش در این سرزمین است که حالا دستخوش نظم جهانی گشته است. حرکت از بازارهای سنتی که نمایشگاهی برای عرضه روح و هنر ایرانی بوده است، به سمت بوتیک‌های مدرن که جایی برای فروش آخرین مدها و الگوهای جهانی است، نشانی از تغییر شیوه مصرف خانوار ایرانی و جایگاه مد و پوشاک در نگرش آن‌ها است.

الگوی مصرف پوشاک در لایه بعدی خود را در بخشی از هزینه‌کرد فرهنگی خانوار ایرانی بروز می‌دهد؛ چراکه مد و پوشاک از جمله هزینه‌هایی است که خانوارها بخشی از درآمد خود را به آن اختصاص می‌دهند. شناخت این الگوی مصرف می‌تواند چشم‌اندازهای تازه‌ای را پیش چشم طراحان مد و لباس، صاحبان کسب و کار، اقتصاددانان، تحلیل‌گران و سیاست‌گذاران فرهنگی قرار دهد. هزینه‌کرد فرهنگی، مجموعه هزینه‌هایی است که افراد برای خرید یا بهره‌مندی از محصولات و خدمات فرهنگی مختلف صرف می‌کنند. این گزارش با هدف تحلیل هزینه‌کرد خانوار ایرانی در بخش مد و پوشاک طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۱ (با تمرکز بر سال ۱۴۰۱) بر مبنای خروجی منتشرشده توسط مرکز آمار ایران ارائه شده است.

مرکز آمار ایران به منظور برآورد متوسط هزینه و درآمد خانوار شهری و روستایی در سطح کشور و استان‌ها، هرساله طرح آمارگیری هزینه و درآمد خانوار را اجرا می‌کند و نتایج تفصیلی را در اختیار عموم علاقه‌مندان، محققان، برنامه‌ریزان و پژوهشگران قرار می‌دهد. طرح آمارگیری هزینه و درآمد خانوار از سال ۱۳۴۲ با سرشماری از هزینه‌های خانوار روستایی و از سال ۱۳۴۷ با سرشماری از هزینه‌های خانوارهای شهری آغاز شد. از سال ۱۳۵۳ علاوه بر هزینه‌های خانوار، درآمدهای خانوار نیز به طرح افزوده شد. این طرح از سال ۱۳۸۳ تطبیق یافته تا امکان مقایسه در سطح بین‌المللی نیز فراهم شود. جامعه هدف طرح شامل همه colcop با طبقه‌بندی بین‌المللی خانوارهای معمولی ساکن و گروهی در نقاط شهری یا روستایی است.

طرح «ارتقاء تاب آوری ملی و رقابت پذیری بین المللی»

طرح ارتقاء تاب آوری ملی و رقابت پذیری بین المللی در هشت حوزه صنایع فرهنگی و خلاق به همت پژوهشگران اندیشکده حکمروایی فرهنگی (حرف)، پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف و با حمایت صندوق پژوهش و فناوری صنایع خلاق انجام شد. این طرح که به دومین مرحله جایزه ملی سیاستگذاری (پاییز و زمستان ۱۴۰۲) راه یافت و در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ نیز توسط معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان در رویداد ملی صنایع خلاق (مانوین) رونمایی شد، ترسیم دقیق وضعیت هشت حوزه صنایع فرهنگی و خلاق را محور قرار داده است. برای تحقق این مهم، پژوهشگران تلاش کردند تا با نگرشی آسیب شناسانه و به تناسب آن، ارائه راهکارهای عملیاتی و سیاستی، بدنه زیست بوم صنایع فرهنگی و خلاق کشور به ویژه حکمرانی این حوزه را نسبت به اهمیت صنایع فرهنگی و خلاق در توسعه کشور آگاه سازند.

مطالعه این طرح پژوهشی-سیاستی به سیاست پژوهان، سیاستگذاران و دغدغه مندان عرصه صنایع فرهنگی و خلاق کشور، پیشنهاد می شود. جهت دریافت معرفی کامل طرح، به سایت [جامعه اندیشکدهها](http://جامعه.اندیشکدهها) مراجعه نمایید.

انتشار مقاله علمی-پژوهشی

تغییرپذیری فضایی و زمانی نرخ باروری گروه‌های ویژه سنی در نواحی روستایی ایران (۱۳۸۵-۱۳۹۵)

چکیده

باروری یک فرآیند جمعیتی کلیدی است که نقش مهمی در پویایی و روندهای جمعیت دارد. کاهش باروری، به پدیده‌ای جهانی تبدیل شده است؛ و در اولویت‌های سیاستی بسیاری از کشورهای جهان قرار گرفته است. با این حال، مطالعات اندکی هستند که به طور مستقیم بر پایه مفاهیم جغرافیایی و بعد فضایی باروری، تمرکز کرده باشند. هدف از این پژوهش بررسی روند تغییرپذیری فضایی و زمانی نرخ باروری گروه‌های ویژه سنی (ASFRs) زنان روستایی در سال‌های 1385 و 1395 است. داده‌های مولد و گروه‌های سنی زنان (15-49) روستایی از سرشماری نفوس و مسکن مرکز آمار در دو دوره 1385 و 1395 جمع‌آوری و از آزمون‌های موران ا سراسری (GMI) و موران محلی با بیز تجری (LM-EB) برای سنجش خودهمبستگی فضایی و کشف الگوهای فضایی نرخ باروری ویژه گروه‌های سنی در نرم افزار GeoDa استفاده شد. نتایج نشان داد که نرخ باروری گروه‌های ویژه سنی طی دوره مورد بررسی افزایش یافته‌است و بیشترین افزایش باروری در گروه سنی 20-24 ساله رخ داده است. خوشه‌بندی فضایی نرخ باروری ویژه سنی نشان می‌دهد در سال 1395 قوی‌تر و گسترده‌تر از سال 1385 بوده است. در بین گروه‌های سنی و در هر دو دوره، گروه سنی 39-35 سال و 49-45 سال به ترتیب بیشترین ($GMI_{1395}=0/447$ و $GMI_{1385}=0/07$) و کمترین ($GMI_{1395}=198/0$) مقدار خودهمبستگی فضایی را داشته‌اند. همچنین مناطق روستایی جنوب‌شرق کشور خوشه‌بندی باروری ویژه سنی بالا را داشته‌اند. در برخی از گروه‌های سنی در شرق، شمال شرق، شمال غرب، جنوب غرب و تا حدودی جنوب نیز الگوی بالا-بالا شکل گرفته‌اند. الگوی بالا-بالا در شمال غرب تنها در گروه سنی 19-15 سال شکل گرفته‌است و الگوی پایین-پایین باروری در مناطق روستایی عمدتاً در قسمت‌های داخلی، شمال و غرب متمرکز شده‌اند. شناسایی و کشف خوشه‌های فضایی، زمینه را برای ساخت مفروضات و مدل برای تحقیقات آینده فراهم می‌کند. بنابراین آنچه در این پژوهش انجام شده است، می‌تواند بستر مناسب علمی و دقیق برای تحقیقات بنیادین بعدی در حوزه جمعیت و باروری روستایی و توسعه را فراهم می‌کند.

کلمات کلیدی

نرخ باروری گروه‌های ویژه سنی، خودهمبستگی فضایی محلی، هموارسازی فضایی، جمعیت‌شناسی فضایی نواحی روستایی

- ۱-۱۲ بررسی همگرایی منطقه‌ای گردشگری و نقش زیرساخت‌های گردشگری در استان‌های ایران جواد برنجی
- ۱۳-۲۶ بررسی میزان برخورداری از خدمات عمومی در نواحی شهری (مطالعه موردی: شهرهای استان مازانران) حسین نظایر، نور انان‌پور، علیرضا سلیمی‌چوهار، بهاره کریمی
- ۲۷-۳۸ سیمین اثرات جاذبه‌های سکونتگاهی روستایی بر محدوده سدهای استان خوزستان با تاکید بر مخاطرات آتشفشانی سناقی لاجپاز، نرمان مولایی شکتجن، تیمور آملر حاجی شیرکینا، پویوز رضایی
- ۳۹-۵۶ تحلیل عوامل محرک و بین‌بنی، تغییرات کاربری زمین در منطقه کلان‌شهری تهران با تاکید بر یک مدل منطقه‌ای تک‌بازه فاطمه دانش‌پور، حسین پناهی، علی شمس‌الدینی
- ۵۷-۷۲ تحلیل شبکه مسنگلات و کنشگران کلیدی در شهر-منطقه اصفهان به کمک روش تحلیل شبکه‌های اجتماعی داریوش برادران چادگان، سمیه قلمسی، نیلوفر راستگام
- ۷۳-۸۴ سده آلودگی زیاده، مسودن‌نویان، استفاده از روش فازی (مطالعه موردی: جزیره ششم) زینب پندری اولونبوی سوماه‌گلاری درختنهای اقتصادی استان سیستان و بلوچستان
- ۸۵-۹۴ بهره‌مندی یادگار سواحل با استفاده از روش فازی (مطالعه موردی: جزیره ششم) علی شکور، بلک اجستانی، زهرا پوپز
- ۹۵-۱۰۴ شناسایی عوامل مؤثر بر بازآرایی گردشگری و ارائه مدل مناسب اکونومیسم و گردشگری روستایی (مورد مطالعه: استان هرمزگان) فوژان امیری، سراج‌الدین محبی، محمد حسین زنجیر، مهدی باقری
- ۱۰۵-۱۲۰ برنامه‌ریزی مشارکتی توسعه روستاها با تاکید بر بازارهای محلی (مطالعه موردی: شهرستان سردشت) محمد نظایر، حسین کریم زاده، خالد علی‌پور
- ۱۲۱-۱۳۶ تحلیل تابندگی‌های عمق ژئوپولیتیک مناطق غرب ایران در مواجهه با تحریکات غرب سیده زینتی، پویوز مجتهد زاده، حیدر لطفی
- ۱۳۷-۱۵۰ تحلیلی بر جانشین‌های شکل‌گرفته برای تعیین در کشور بحرین حجت‌مجتوب، مریم شمسایی، غفرها عیسی
- ۱-۱۱ چکیده لاتین

نویسندگان

مهرانگیز رضائی، سیامک طهماسبی

تاریخ انتشار

خرداد ۱۴۰۳

نام مجله

برنامه‌ریزی منطقه‌ای

شماره

دوره ۱۴، شماره ۵۳

پست الکترونیک نویسنده پژوهشگر

siamaktahmasbi@ut.ac.ir

دریافت/مشاهده

رضائی، مهرانگیز و طهماسبی، سیامک (۱۴۰۳)

تغییرپذیری فضایی و زمانینرخ باروری گروه‌های

ویژه سنی در نواحی روستایی ایران

سیاست‌نامه علم و فناوری

شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های اساسی مؤثر بر موفقیت سیستم‌های هوش تجاری با رویکرد فراترکیب
علی مطلبی؛ سید صمد حسینی؛ محمد قاریابی

ارائه مدل پذیرش خدمات اقامتی هم‌تا به هم‌تا (P2P) مبتنی بر بلاک‌چین در صنعت گردشگری
ایمان قاسمی همدانی؛ محمد باسکوه اجیلو؛ حسین رحیمی کلور؛ ناصر سیف الهی انار

موازنه پایدار میان عرضه و تقاضای آموزش عالی در گذر به پساتوده‌گرایی (ارائه یک مدل پشتیبان تصمیم‌گیری برای مدیران دانشگاهی در ایران)
حامد کمالی؛ سائده طبریزی

تحلیل زیست‌بوم نوآوری ایران از سیاست‌گذاری تا عمل: رویکرد مبتنی بر تحلیل تم
نیما آسغندیازی؛ محمود مرادی؛ محمد رحیم رضائیان؛ مصطفی ابراهیم پور آریزی

سناریوهای آینده تأثیر هوش مصنوعی بر حکمرانی ملی و بین‌المللی در افق 10 ساله
مهرداد احمدیان؛ سحره حیدری؛ محسن طاروسی

الگوی توسعه کارآفرینی در دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری
فاطمه قربانی بیرعلیدهی؛ هما احمدیان؛ زهرا سینائی راد؛ زینبہ کوچکی

ابزارهای توانمندسازی فین‌تک، موارد کاربرد و نقش آینده اینترنت اشیا (ترجمه)
شایان روحانی راد

تهران، خیابان حبيب اللهی، میدان تیموری، ورودی جنب پارکینگ شریف،
جنب دانشکده مکانیک، پژوهشکده سیاست گذاری دانشگاه شریف.

کدپستی: ۱۴۵۸۸۹۶۹۴

۰۲۱-۶۶۰۶۵۱۴۰

۰۲۱-۶۶۰۶۵۱۳۹

www.spri.sharif.ir

@spri_sharif

spri-sharif

Sharif Policy Research Institute (SPRI), Education Campus of Sharif
University of Technology, Teimouri Alley, Qasemi St, Habibollahi St,
Azadi St, Tehran, Iran

Mail: spri@sharif.edu

Postal code: 145889694

Tel: +98-021-66065139

پژوهشکده
سیاست گذاری

